

**УСТАВ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

УСТАВ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Преамбула

Полазећи од поштовања људског достојанства, слободе и једнакости,

Посвећени миру, правди, толеранцији и помирењу,

Уверени да демократске институције власти и правични поступци најбоље стварају мирољубиве односе у плуралистичком друштву,

Желећи да подстакну опште благостање и економски раст путем заштите приватног власништва и унапређења тржишне привреде,

Руковођени циљевима и принципима Повеље Уједињених нација,

Опредељени за суверенитет, територијални интегритет и политичку независност Босне и Херцеговине у складу са међународним правом,

Одлучни да обезбеде пуно поштовање међународног хуманитарног права,

Надахнути Универзалном декларацијом о правима човека, Међународним пактовима о грађанским и политичким правима, односно о економским, социјалним и културним правима и Декларацијом о правима припадника националних или етничких, верских и језичких мањина, као и другим инструментима људских права,

Позивајући се на Основне принципе договорене 8. септембра 1995. године у Женеви и 26. септембра 1995. године у Њујорку, Бошњаци, Хрвати и Срби, као конститутивни народи (заједно са осталим), и грађани Босне и Херцеговине овим одлучују да Устав Босне и Херцеговине гласи:

Члан I Босна и Херцеговина

1. Континуитет

Република Босна и Херцеговина, чије је званично име од сада “Босна и Херцеговина”, наставља своје правно постојање по међународном праву као држава, са унутрашњом структуром модификованом овим Уставом и са постојећим међународно признатим границама. Она остаје држава чланица Уједињених нација, и као Босна и Херцеговина може задржати чланство или затражити пријем у организацијама у оквиру система Уједињених нација, као и у другим међународним организацијама.

2. Демократска начела

Босна и Херцеговина је демократска држава, која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора.

3. Састав

Босна и Херцеговина се састоји од два ентитета: Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске (у даљем тексту “ентитети”)

4. Кретање роба, услуга, капитала и лица

На целој територији Босне и Херцеговине постоји слобода кретања. Босна и Херцеговина и ентитети неће ометати пуну слободу кретања лица, робе, услуга и капитала по целој територији Босне и Херцеговине. Ниједан ентитет неће успостављати било какву контролу на граници између ентиета.

5. Главни град

Главни град Босне и Херцеговине је Сарајево.

6. Символи

О симболима Босне и Херцеговине одлучује Парламентарна скупштина, а потврђује их Председништво.

7. Држављанство

Постоји држављанство Босне и Херцеговине, које регулише Парламентарна скупштина, и држављанство сваког ентитета, које регулише сваки ентитет, под условом:

- а) Да су сви држављани сваког ентитета самим тим и држављани Босне и Херцеговине,
- б) Да се ниједном лицу не може самовољно одузети држављанство Босне и Херцеговине или ентитета нити га се на други начин оставити без држављанства. Ниједно лице не може бити лишено држављанства Босне и Херцеговине по било којој основи, као што је пол, раса, боја, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, национално или социјално порекло, повезаност са

националном мањином, имовина, рођење или неки други статуси.

- ц) Сва лица која су била држављани Републике Босне и Херцеговине непосредно прије ступања на снагу овог Устава, су држављани Босне и Херцеговине. Држављанство лица која су натурализована после 6. априла 1992, а пре ступања на снагу овог Устава, регулисаће Парламентарна скупштина.
- д) Држављани Босне и Херцеговине могу имати држављанство друге државе, под условом да постоји билатерални споразум између Босне и Херцеговине и те државе којим се то питање уређује, а који је одобрила Парламентарна скупштина у складу са чланом IV, став 4, тачка (д). Лица са двојним држављанством могу гласати у Босни и Херцеговини и ентитетима само ако имају пребивалиште у Босни и Херцеговини.
- е) Држављанин Босне и Херцеговине у иностранству ужива заштиту Босне и Херцеговине. Сваки ентитет може издавати пасоше Босне и Херцеговине својим држављанима, онако како то одреди Парламентарна скупштина. Босна и Херцеговина може издати пасоше својим држављанима којима није издат пасош неког од ентитета. Постојаће централна евиденција свих пасоша којима издају ентитети и Босна и Херцеговина.

Члан II

Људска права и основне слободе

1. Људска права

Босна и Херцеговина и оба ентитета ће обезбедити највиши

ниво међународно признатих људских права и основних слобода. У том циљу постоји Комисија за људска права за Босну и Херцеговину, како је предвиђено Анексом 6 Општег оквирног споразума.

2. Међународни стандарди

Права и слободе предвиђене Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и њеним протоколима директно се примењују у Босни и Херцеговини. Ови акти имају приоритет над свим другим законима.

3. Набрајање права

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

- а) Право на живот.
- б) Право да не буду подвргнута мучењу или нехуманом и понижавајућем поступку или казни.
- ц) Право да не буду држана у ропству или потчињености или на принудном или обавезном раду.
- д) Право на личну слободу и безбедност.
- е) Право на правични поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.
- ф) Право на приватни и породични живот, дом и преписку.
- г) Слободу мисли, савести и вероисповести.

- х) Слободу изражавања.
- и) Слободу мирног окупљања и слободу удруживања.
- ј) Право на брак и заснивање породице.
- к) Право на имовину.
- л) Право на образовање.
- м) Право на слободу кретања и пребивалишта.

4. Недискриминација

Уживање права и слобода, предвиђених овим чланом или међународним споразумима наведеним у Анексу I овог Устава, обезбеђено је свим лицима у Босни и Херцеговини без дискриминације по било којој основи као што су пол, раса, боја језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, национално и социјално порекло или повезаност са националном мањином, имовина, рођење или други статус.

5. Избеглице и расељена лица

Све избеглице и расељена лица имају право да се слободно врате својим домовима. Они имају право, у складу са Анексом 7 Општег оквирног споразума, на поврат имовине које су били лишени за време непријатељстава од 1991.г. и на накнаду за ону имовину која им не може бити враћена. Све обавезе или изјаве о таквој имовини, дате под присилом, су ништавне.

6. Имплементација

Босна и Херцеговина и сви судови, агенције, владини органи и институције којима управљају ентитети или које делују у оквиру ентитета, подвргнути су, односно примењују људска права и основне слободе из става 2.

7. Међународни споразуми

Босна и Херцеговина ће остати или постати уговорна страна међународних споразума наведених у Анексу I овог Устава.

8. Сарадња

Све надлежне власти у Босни и Херцеговини ће сарађивати са и омогућити неограничен приступ; свим међународним механизмима за надгледање људских права установљеним за Босну и Херцеговину; надзорним телима установљеним било којим од међународних споразума наведених у Анексу I овог Устава; Међународном суду за бившу Југославију (а нарочито ће се повиновати наређењима издатим на основу члана 29. Статута Суда); и свим другим организацијама које овласти Савет безбедности Уједињених нација, са мандатом који је из подручја људских права и хуманитарног права.

Члан III

Надлежности и односи између институција Босне и Херцеговине и Ентитета

1. Надлежности институција Босне и Херцеговине

Следећа питања спадају у надлежност институција Босне и Херцеговине:

- a) Спољна политика.
- б) Спољнотрговинска политика.
- ц) Царинска политика.
- д) Монетарна политика, како је одређена чланом VII.
- е) Финансирање институција и међународних обавеза Босне и Херцеговине.
- ф) Политика и регулатива за усељавање, избеглице и азил.
- г) Спровођење међународних и међуентитетских кривично правних прописа, укључујући и односе са Интерполом.
- х) Успостављање и функционисање заједничких и међународних комуникација.
- и) Регулисање саобраћаја између ентитета.
- ј) Контрола ваздушног саобраћаја.

2. Надлежности Ентитета

- a) Ентитети имају право да успоставе специјалне паралелне односе са суседним државама, у складу са суверенитетом и територијалним интегритетом Босне и Херцеговине.
- б) Сваки ентитет ће пружати сву потребну помоћ влади Босне и Херцеговине како би јој омогућио да испуњава међународне обавезе Босне и Херцеговине, под условом да је за финансијске обавезе које је преузео један ентитет

без сагласности другог, а пре избора Парламентарне скупштине и Председништва Босне и Херцеговине, одговоран тај ентитет, изузев уколико је та обавеза неопходна за настављање чланства Босне и Херцеговине у некој међународној организацији.

- ц) Ентитети ће испунити све услове за правну сигурност и заштиту лица под њиховом јурисдикцијом, одржавањем цивилних установа за примену правних прописа које ће радити у складу са међународно признатим стандардима, поштујући међународно призната људска права и основне слободе из Члана II овог Устава, као и предузимањем других одговарајућих мера.
- д) Сваки ентитет може такође да склапа уговоре са државама и међународним организацијама уз пристанак Парламентарне скупштине. Парламентарна скупштина може законом предвидети да за неке врсте споразума таква сагласност није потребна.

3. Правни поредак и надлежности институција

- а) Све владине функције и овлашћења, која нису овим Уставом изричито дата институцијама Босне и Херцеговине, припадају ентитетима.
- б) Ентитети и њихове ниже јединице у потпуности ће поштовати овај Устав, којим се стављају ван снаге одредбе закона Босне и Херцеговине и одредбе устава и закона ентитета које су у супротности с њим, као и одлуке институција Босне и Херцеговине. Општи принципи међународног права представљају интегрални део правног поретка Босне и Херцеговине и ентитета.

4. Координација

Председништво може да одлучи да олакша сарадњу између ентитета у стварима које не спадају у надлежност Босне и Херцеговине како је предвиђено овим Уставом, уколико се један ентитет не противи у датом случају.

5. Додатне надлежности

- а) Босна и Херцеговина ће преузети надлежност и за друге послове о којима се ентитети договоре; за послове предвиђене Анексима 5-8 Општег оквирног споразума; или који су потребни за очување суверенитета, територијалног интегритета, политичке независности и међународног субјективитета Босне и Херцеговине, у складу са поделом надлежности између институција Босне и Херцеговине. По потреби, могу се формирати и додатне институције за обвљање ових надлежности.
- б) У периоду од шест месеци од ступања на снагу овог Устава, ентитети ће отпочети преговоре са циљем да у надлежности институција Босне и Херцеговине укључе и друга питања, укључујући коришћење енергетских ресурса и заједничке привредне пројекте.

Члан IV Парламентарна скупштина

Парламентарна скупштина има два већа: Дом народа и Представнички дом.

1. Дом народа

Дом народа се састоји од 15 делегата, од којих су две трећине

из Федерације (пет Хрвата и пет Бошњака) и једна трећина из Републике Српске (пет Срба).

- а) Именоване хрватске и бошњачке делегате из Федерације бирају хрватски, односно бошњачки делегати у Дому народа Федерације. Делегате из Републике Српске бира Народна скупштина Републике Српске.
- б) Девет чланова Дома народа представљају кворум, под условом да су присутна најмање три бошњачка, три хрватска и три српска делегата.

2. Представнички дом

Представнички дом има четрдесет два члана, од којих се две трећине бирају са територије Федерације, а једна трећина са територије Републике Српске.

- а) Чланови Представничког дома се бирају директно из њихових ентитета, у складу са изборним законом који ће усвојити Парламентарна скупштина. Међутим, први избори ће се одржати у складу са Анексом 3 Општег оквирног споразума.
- б) Већина свих чланова изабраних у Представничком дому представља кворум.

3. Поступак

- а) У Сарајеву ће се састати сваки дом најкасније тридесет дана након избора.
- б) Сваки дом већином гласова усваја свој пословник о раду и међу својим члановима бира за предсједавајућег и

његове заменике једног Србина, једног Бошњака и једног Хрвата, с тим да положај председавајућег ротира између та три изабрана лица.

- ц) Доношење свих закона захтева сагласност оба дома.
- д) Све одлуке у оба дома доносе се већином гласова оних који су присутни и који гласају. Делегати и чланови ће максимално настојати да та већина укључује најмање једну трећину гласова делегата или чланова са територије сваког ентитета. Ако већина гласова не укључује једну трећину гласова делегата или посланика са територије сваког ентитета, председавајући и његови заменици састаће се као комисија и покушати да обезбеде сагласност у року од три дана након гласања. Ако то не успе, одлуке се доносе већином гласова оних који су присутни и гласају, под условом да гласови против не смеју да садрже две трећине или више делегата или чланова изабраних из сваког ентитета.
- е) Предложена одлука Парламентарне скупштине може се прогласити штетном по виталне интересе бошњачког, хрватског или српског народа већином гласова из редова бошњачких, хрватских, или српских делегата, изабраних у складу са ставом 1. тачка (а). Да би била усвојена, таква предложена одлука захтева у Дому народа сагласност већине бошњачких, већине хрватских и већине српских делегата који су присутни и гласају.
- ф) Када се већина бошњачких, хрватских или српских делегата успротиви позивању на тачку (е), председавајући Дома народа ће одмах сазвати Заједничку комисију од три делегата, по једног из редова бошњачких, хрватских и српских делегата, како би решила то питање. Ако

Комисија у томе не успе у року од пет дана, предмет се преноси на Уставни суд, који ће у хитном поступку размотрити процедуралну регуларност у тој ствари.

- г) Дом народа могу да распусе Председништво или сам Дом, под условом да је ту одлуку Дома о распуштању усвојила већина, која укључује већину делегата из најмање два народа, бошњачког, хрватског или српског. Међутим, Дом народа изабран на првим изборима након ступања на снагу овог Устава не може се распустити.
- х) Одлуке Парламентарне скупштине неће ступати на снагу пре објављивања.
- и) Оба већа ће публиковати потпуне записнике својих расправа и, осим у изузетним случајевима у складу са пословником, расправљаће јавно.
- ј) Делегати и чланови неће бити кривично или грађански одговорни за било који поступак извршен у оквиру њихових дужности у Парламентарној скупштини.

4. Овлашћења

Парламентарна скупштина је надлежна за:

- а) Доношење закона потребних за спровођење одлука Председништва или за извршавање надлежности Скупштине по овом Уставу.
- б) Одлучивање о изворима и износу средстава за функционисање институција Босне и Херцеговине и за међународне обавезе Босне и Херцеговине.
- ц) Одобравање буџета за институције Босне и Херцеговине.

- д) Одлучивање о пристанку на ратификацију уговора.
- е) Друга питања потребна за извршавање њезиних дужности или оних обавеза које су јој узајамним споразумом доделили ентитети.

Члан V

Председништво

Председништво Босне и Херцеговине се састоји од три члана: једног Бошњака и једног Хрвата, а сваки од њих се непосредно бира са територије Федерације, и једног Србина, који се непосредно бира са територије Републике Српске.

1. Избори и трајање мандата

- а) Чланове Председништва ће непосредно бирати сваки ентитет (тако да сваки гласач гласа за једно место у Председништву) у складу са изборним законом који ће усвојити Парламентарна скупштина. Међутим, први избори ће се одржати у складу са Анексом 3 Општег оквирног споразума. Упражњено место у Председништву попуниће се из одговарајућег ентитета, у складу са законом који ће усвојити Парламентарна скупштина.
- б) Мандат чланова Председништва изабраних на првим изборима траје две године; мандат чланова изабраних након тога трајаће четири године. Чланови могу бити узастопно бирани још једном и после тога не могу бити бирани следеће четири године.

2. Поступак

- a) Председништво доноси пословник о свом раду, којим ће се обезбедити одговарајуће обавештење о свим састанцима Председништва.
- б) Чланови Председништва из својих редова именују председавајућег. У првом мандату Председништва, председавајући је онај члан који добије највећи број гласова. Касније ће о методу избора председавајућег, ротирањем или на други начин, одлучити Парламентарна скупштина у складу са чланом IV, став 3.
- ц) Председништво ће настојати да консензусом усвоји све одлуке Председништва (тј. оне које произилазе из члана V(3), тачка (а)-(е). Такве одлуке могу, што произилази из тачке (д) овог става, ипак да усвоје два члана ако сви напори за постизање консензуса претрпе неуспех.
- д) Члан Председништва који се не слаже са неком одлуком Председништва може да изјави да је она веома штетна по виталне интересе ентитета за територију са које је изабран, под условом да то учини у року од три дана од њеног усвајања. Таква одлука ће се одмах упутити Народној скупштини Републике Српске, ако је такву изјаву дао члан са те територије, бошњачким делегатима у Дому народа Федерације, ако је такву изјаву дао бошњачки члан, или хрватској делегацији тог тела, ако је такву изјаву дао хрватски члан. Ако је та изјава потврђена двотрећинском већином у року од десет дана по упућивању, оспорена одлука Председништва неће ступити на снагу.

3. Надлежности

Председништво је надлежно за:

- а) Вођење спољне политике Босне и Херцеговине.
- б) Именовање амбасадора и других међународних представника Босне и Херцеговине, од којих се са територије Федерације не бира више од две трећине.
- ц) Представљање Босне и Херцеговине у међународним и европским организацијама и институцијама и тражење чланства у оним међународним организацијама и институцијама у којима Босна и Херцеговина није члан.
- д) Преговарање о закључењу међународних уговора Босне и Херцеговине, отказивање и, уз сагласност Парламентарне скупштине, ратификовање таквих уговора.
- е) Извршавање одлука Парламентарне скупштине.
- ф) Предлагање годишњег буџета Парламентарној скупштини на препоруку Министарског савета
- г) Извештавање по захтеву, најмање једанпут годишње, Парламентарне скупштине о трошковима Председништва.
- х) Координацију, према потреби, са међународним и невладиним организацијама у Босни и Херцеговини.
- и) Вршење других функција које могу бити потребне за извршење негових дужности, које му може доделити Парламентарна скупштина, или за које се сложе ентитети.

4. Министарски савет

Председништво ће именовати председавајућег Министарског савета, који ступа на дужност пошто га потврди Представнички дом. Председавајући именује министра спољних послова, министра за спољну трговину и друге министре по потреби, а који ће ступити на дужност након што их потврди Представнички дом.

- а) Председавајући и министри заједно чине Министарски савет, са надлежностима за извршавање политике и одлука Босне и Херцеговине у подручјима из члана III, став 1, 4 и 5, о чему подноси извештаје Парламентарној скупштини (укључујући и, најмање једанпут годишње, извештаје о трошковима Босне и Херцеговине).
- б) Са територије Федерације не може бити именовано више од две трећине свих министара. Председавајући именује и заменике министара (који нису из истог конститутивног народа као њихови министри), који преузимају дужност након што их потврди Представнички дом.
- ц) Министарски савет ће поднети оставку кад год му Парламентарна скупштина изгласа неповерење.

5. Стални комитет

- а) Сваки члан Председништва има, по својој функцији, цивилну команду над оружаним снагама. Ниједан ентитет неће претити силом или користити силу против другог ентитета и ни под којим околностима неће оружане снаге једног ентитета ући на територију другог ентитета или на њој боравити без сагласности владе овог другог ентитета и Председништва Босне и Херцеговине. Све оружане

снаге у Босни и Херцеговини деловаће у сагласности са суверенитетом и територијалним интегритетом Босне и Херцеговине.

- б) Чланови Председништва ће изабрати Стални комитет за војна питања, који ће координисати активности оружаних снага у Босни и Херцеговини. Чланови Председништва су уједно и чланови Сталног комитета.

Члан VI

Уставни суд

1. Састав

Уставни суд Босне и Херцеговине има девет чланова.

- а) Четири члана бира Представнички дом Федерације, а два члана Народна скупштина Републике Српске. Преостала три члана бира председник Европског суда за људска права након консултација са Председништвом.
- б) Судије ће бити истакнути правници великог моралног угледа. Сваки пуноправни гласач са тим квалификацијама може да буде судија Уставног суда. Судије које изабере председник Европског суда за људска права не могу бити држављани Босне и Херцеговине, нити неке од суседних земаља.
- ц) Мандат судија који буду именовани на почетку трајаће пет година, осим ако не поднесу оставку или не буду с разлогом разрешени консензусом осталих судија. Судије које ће у почетку бити именоване не могу бити поново именоване. Судије које ће након тога бити именоване вршиће службу до седамдесет година старости, изузев ако

не дају оставку или не буду с разлогом разрешени консензусом осталих судија.

- д) За именовање након више од пет година по првобитном именовању судија, Парламентарна скупштина може законом да предвиди другачији начин избора оних троје судија које бира председник Европског суда са људска права.

2. Поступак

- а) Већина свих чланова Суда представљаће кворум.
- б) Суд ће усвојити пословник Суда већином гласова својих чланова. Судски поступак ће бити јаван и Суд ће објављивати образложење својих одлука.

3. Надлежности

Уставни суд ће штитити овај Устав.

- а) Уставни суд има искључиву надлежност да одлучује у споровима који по овом Уставу настају између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али се не ограничавајући само на то:
- Да ли је одлука неког ентитета да успостави специјални паралелни однос са неком од суседних држава сагласна овом Уставу, укључујући и одредбе које се односе на сувереност и територијални интегритет Босне и Херцеговине.
  - Да ли је неки члан устава или закона ентитета у сгласности са овим Уставом.

Спорове могу покретати само чланови Председништва, председавајући Министарског савета, председавајући или заменик председавајућег било којег већа Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова било којег већа Парламентарне скупштине или једна четвртина било ког законодавног већа неког ентитета.

- б) Уставни суд има и апелациону надлежност над питањима по овом Уставу, која проистичу из пресуде сваког суда у Босни и Херцеговини.
- ц) Уставни суд има надлежност у питањима која му упути било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој ваљаности почива његова одлука, сагласан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или делокруга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

4. Одлуке

Одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Члан VII Централна банка

Централна банка Босне и Херцеговине је једина власт за емитивање новца и монетарну политику у целој Босни и Херцеговини.

1. Парламентарна скупштина ће одредити надлежности

Централне банке. Међутим, првих шест година након ступања на снагу овог Устава, она не може давати кредите стварањем новца, нити деловати као валутна емисиона установа. После тога Парламентарна скупштина јој може дати ту надлежност.

2. Први Управни одбор Централне банке сачињаваће Гувернер, којег именује Међународни монетарни фонд након консултација са Председништвом, и три члана, која именује Председништво, од којих су два из Федерације (један Бошњак, један Хрват, који заједно имају један глас) и један из Републике Српске, а сви имају мандат од шест година. Глас Гувернера, који не може бити грађанин Босне и Херцеговине, нити неке од суседних држава, може бити одлучујући у случају изједначеног броја гласова.
3. Након тога ће Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине сачињавати пет лица, која именује Председништво на мандат од шест година. Одбор ће именовати Гувернера међу својим члановима са мандатом од шест година.

Члан VIII

Финансије

1. Парламентарна скупштина ће сваке године, на предлог Председништва, усвајати буџет за покривање трошкова потребних за извршавање надлежности институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.
2. Ако се такав буџет не усвоји благовремено, привремено ће се примењивати буџет из претходне године.

3. Федерација ће обезбеђивати две трећине, а Република Српска једну трећину прихода потребних за буџет, осим у случајевима где Парламентарна скупштина одлучује о начину стицања прихода.

Члан IX

Опште одредбе

1. Ниједно лице које служи казну изречену од стране Међународног суда за бившу Југославију и ниједно лице које је под оптужницом тог Суда, а није се повиновало налогу да се појави пред Судом, не може бити кандидат за наимеовану, изборну или другу јавну функцију нити је вршити на територији Босне и Херцеговине.
2. Накнада за лица на функцији у институцијама Босне и Херцеговине не може се умањити за време трајања мандата носиоца функције.
3. Функционери именовани на положаје у институцијама Босне и Херцеговине, у начелу, представљају састав народа Босне и Херцеговине.

Члан X

Измјене и допуне

1. Амандмански поступак

Овај Устав се може мењати и допуњавати одлуком Парламентарне скупштине, која укључује двотрећинску већину гласова оних који су присутни и који гласају у Представничком дому.

2. Људска права и основне слободе

Ниједан амандман овог Устава не може да елиминише или умањи права и слободе из члана II овог Устава или да измени ову одредбу.

Члан XI Прелазни аранжмани

Прелазни аранжмани о јавним функцијама, важењу закона и другим питањима дати су у Анексу II овог Устава.

Члан XII Ступање на снагу

1. Овај Устав ступа на снагу по потписивању Општег оквирног споразума као уставни акт који замењује и ставља ван снаге Устав Републике Босне и Херцеговине.
2. У року од три месеца по ступању на снагу овог Устава, ентитети ће амандманским поступком изменити своје уставе како би обезбедили њихову сагласност са овим Уставом, у складу са чланом III, став 3, тачка (б).

Анекс I Додатни споразуми о људским правима који ће се примењивати у Босни и Херцеговини

1. Конвенција о спречавању и кажњавању злочина геноцида (1948)
2. Женевске конвенције I-IV о заштити жртава рата (1949) и њихови допунски протоколи I-II (1977)

3. Конвенција о статусу избеглица (1951) и Протокол (1966)
4. Конвенција о држављанству удатих жена (1957)
5. Конвенција о смањењу броја лица без држављанства (1961)
6. Међународна конвенција о елиминацији свих облика расне дискриминације (1965)
7. Међународни пакт о грађанским и политичким правима (1966) и опциони протоколи (1966 и 1989)
8. Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима (1966)
9. Конвенција о елиминацији свих облика дискриминације жена (1979)
10. Конвенција против мучења и других сурових, нехуманих и понижавајућих поступака или кажњавања (1984)
11. Европска конвенција о спречавању мучења и нехуманих или понижавајућих поступака или кажњавања (1987)
12. Конвенција о правима детета (1989)
13. Међународна конвенција о заштити права свих радника миграната и чланова њихових породица (1990)
14. Европска повеља за регионалне и мањинске језике (1992)
15. Оквирна конвенција за заштиту националних мањина (1994)

Анекс II

Прелазни аранжмани

1. Заједничка прелазна комисија

- a) Стране овим формирају Заједничку прелазну комисију са мандатом да расправља о практичним питањима спровођења Устава Босне и Херцеговине и Општег оквирног споразума и његових анекса и да даје препоруке и предлоге.
- б) Заједничку прелазну комисију чине четири лица из Федерације, три лица из Републике Српске и један представник Босне и Херцеговине.
- ц) Састанцима комисије председава Високи представник или лице које он одреди.

2. Континуитет правних прописа

Сви закони, прописи и судски правилници, на снази на територији Босне и Херцеговине у време ступања на снагу овог Устава, остају на снази у оној мери у којој нису у супротности са Уставом, док одговарајући органи власти Босне и Херцеговине не одлучи другачије.

3. Правни и административни поступци

Сви поступци на судовима или у управним телима који су у току на територији Босне и Херцеговине у време ступања на снагу овог Устава, наставиће се или ће се пренети на друге судове или тела у Босни и Херцеговини у складу са прописима којима се уређују надлежности таквих судова и тела.

4. Државни органи

Док не буду замењени новим споразумом или законом, органи власти, институције и друга тела Босне и Херцеговине деловаће у складу са важећим прописима.

5. Уговори

Сваки уговор који је ратификовала Република Босна и Херцеговина између 1. јануара 1992. године и ступања на снагу овог Устава, изнеће се пред чланове Председништва у року од петнаест дана након њиховог ступања на дужност. Сваки уговор који не буде изнесен пред чланове биће проглашен неважећим. У року од шест месеци након што се Парламентарна скупштина први пут састане, на захтев било којег члана Председништва, Парламентарна скупштина ће разматрати да ли да поништи било који други уговор.